

FAKTA

Rapport "Eftersyn af institutionsudviklingen på undervisningsområdet"

Faktaarket gennemgår hovedkonklusionerne i rapporten "Eftersyn af institutionsudviklingen på undervisningsområdet", der er udarbejdet af Implement Consulting Group og Damvad Analytics.

Rapporten er udgivet den 21. maj 2020.

Kortlægning af institutionsudviklingen mellem 2007 og 2018

- Som følge af fusioner er antallet af institutioner faldet, men antallet af afdelinger har været stabilt, hvormed antallet af afdelinger pr. institution er steget.
- Der har været en stigning i antallet af multiinstitutioner¹ fra 3 til 13 institutioner i perioden 2007 til 2018.
- I perioden 2007 til 2018 har 11 almene gymnasier indgået i en fusion og 9 af disse har været med en monofaglig institution² eller en kombinationsskole³.
- Institutionernes tilpasningsmuligheder ift. bygninger findes at være begrænset, fordi størstedelen af arealet er ejet af institutionerne selv eller fordi de fleste større bygninger har længere bindingsperioder.

Ledelse:

- Uddannelsesinstitutionerne oplever i stor grad, at de er økonomisk pressede, hvilket ses som en udfordring ift. at udvikle undervisning og den faglige kvalitet.
- De almengymnasiale institutioner har generelt set færre ledelsesniveauer end de resterende institutionstyper, hvilket kan tilskrives, at de resterende institutionstyper ofte er mere komplekse eller at lederne har bredere ledelsesopgaver.
- Den økonomiske udvikling har bidraget til tilpasning af ledelsesopgaverne.
- Underviserne på erhvervsskolerne er i et vist omfang mere positive overfor forandringer i relation til deres undervisning end deres kollegaer på de almene gymnasier.

Kortlægning af centrale faktorer bag institutionsudviklingen

- Interviews peger på, at der blandt institutionerne er en generel oplevelse af, at de er i en konkurrencesituation, hvor de forsøger at tiltrække de samme unge.

¹ Multiinstitutioner er institutioner, der både udbyder erhvervsuddannelser og almengymnasiale uddannelser og/eller almen VEU.

² Monofaglige institutioner udbyder erhvervsuddannelser indenfor et hovedområde og potentielt erhvervgymnasiale uddannelser.

³ Kombinationsskoler er institutioner, der udbyder erhvervsuddannelser inden for flere hovedområder og potentielt erhvervgymnasiale uddannelser.

- På tværs af institutionstyperne opleves der ikke, at der findes oplagte samarbejdspartnere - en medvirkende årsag er konkurrencesituationen og kulturelle barrierer.
- Samarbejder mellem institutioner sker oftest på administrative områder, hvor samarbejdsmodellerne generelt er mere veludviklede og formaliserede.
- Multiinstitutioner har færre samarbejdspartnere, hvilket kan skyldes, at de i større grad er "selvforsynende" med kompetencer og derfor oplever færre incitamenter til at indgå i samarbejder.
- Fusioner handler i høj grad om fastholdelse af udbud i lokalområdet, skabe stærkere faglighed på tværs af uddannelserne og effektivisering
- Det er oftest institutionslederen eller institutionens bestyrelsesformænd, der tager initiativ til fusionsdrøftelser.
- Den demografiske udvikling, presset økonomi og lokalpolitiske ønsker om opretholdelse af uddannelsesudbud spiller en rolle i fusionsovervejelser.
- De største effekter, der følger af fusioner, er indtruffet inden for effektivisering af stabs- og administrative funktioner. De fusionerede institutioner påpeger også, at det har bidraget til at skabe bedre campus og studiemiljøer.
- Særligt større institutioner, hvor institutionen har flere uddannelses typer, ønsker i højere grad at indgå i fusioner.

Analyse af institutionsudviklingens betydning for kvaliteten og den faglige bæredygtighed

- Institutioner med erhvervsuddannelser har relativt set lavere frafald end institutioner, der kun udbyder almengymnasiale uddannelser, når der tages højde for baggrundsvariable. Dog har institutioner med erhvervsuddannelser ikke et lavere frafald, hvis man anskuer det i absolutte tal.
- Der er ingen forskel på, de erhvervsrettede institutioners trivsel ift. om de er monofaglige institutioner, EUD-institutioner på tværs af hovedområder eller om de udbyder både EUD og gymnasiale uddannelser.
- Der er ingen systematisk forskel i overgangen til videregående uddannelse for elever på de gymnasiale uddannelser.
- Det ses, at de monofaglige erhvervsuddannelsesinstitutioner er en smule bedre til få eleverne i videregående uddannelse ift. de andre erhvervsuddannelser, hvilket særligt gør sig gældende for eleverne indenfor hovedområdet "kontor, handel og forretningsservice".
- Brede uddannelsesudbud giver højere overgang til beskæftigelse på den korte bane.

Sammenhængen mellem størrelse og kvalitet

- Overordnet set er der ikke en entydig sammenhæng mellem institutionernes størrelse og den leverede kvalitet.
- Institutioner med et større antal elever har lavere overgang til videregående uddannelser
- Institutioner med større antal elever har relativt set lavere karakter.
- Elever i tættere befolkede områder har højere karakter.
- Jo flere afdelinger en institution har, jo højere er overgangen til videregående uddannelse, men til gengæld vil overgangen til beskæftigelse være lavere.
- Jo flere uddannelsesudbud en institution har, desto lavere er overgangen til beskæftigelse, hvormed institutioner med et bredt uddannelsesudbud er dårligere til at få eleverne til at overgå til beskæftigelse.

Sammenhæng mellem økonomi og kvalitet

- Der er en overordnet sammenhæng mellem en række kvalitetsparametre⁴ og andelen af den samlede økonomi, der går til undervisning samt ledelse og administration.

Sammenhængen mellem organisering, supportfunktioner og kvalitet

- Der er kun få sammenhænge mellem institutionernes organisationsmodeller og deres leverede kvalitet, og der kan ikke udledes nogle systematiske konklusioner på tværs af forskellige kvalitetsparametre.

Faglig og økonomisk bæredygtighed

- Økonomisk bæredygtighed er en forudsætning for, at en institution kan arbejde med kvaliteten og dermed være faglig bæredygtig.
- Alle institutionstyper peger på, at en kritisk elevmasse er vigtigst for at skabe faglig bæredygtighed, men der er ikke nogen faste modeller for, hvor mange elever, der skal til for at drive en faglig bæredygtig institution. Der er tale om lokale opfattelser, der ikke direkte kan omsættes til fælles praksis.
- Samtlige institutionstyper, undtagen VUC, vurderer mængden af uddannelser og studieretninger som det forhold, der er mindst vigtigt for udvikling og fastholdelse af faglig bæredygtighed og kvalitet.
- En kritisk masse af undervisere er nødvendig for at opretholde et udbud af bestemte fag og uddannelser, samt understøtte et fagligt miljø på institutionen. Mulighederne og fastholdelse af dygtige undervisere er præget af institutionernes geografiske placering, men der findes i mange tilfælde lokale løsninger på manglen af undervisere.

⁴ Hvor disse kvalitetsparametre er: elevfrafald, karakter (GYM), trivsel (EUD), overgang til uddannelse efter 3 og 27 måneder, overgang til beskæftigelse efter 3 og 12 måneder samt VEU-gennemførelse.

- Lærere og undervisere finder, at der er en distance til den øverste ledelse på store og meget store institutioner, og relationen til den nærmeste leder vægtes derfor højere. Kontakten til den øverste ledelse findes ikke at være afgørende for den faglige udvikling. Der er heller ikke belæg for, at store institutioner leverer lavere kvalitet.
- Lederne finder det svært at forbedre kvaliteten samtidig med, at de skal have fokus for effektiv afvikling af undervisningen.

Sammenhængen mellem afstand og frafald

- For gymnasiale uddannelser stiger frafaldet med afstanden til institutionen, mens denne sammenhæng ikke findes for erhvervsuddannelserne under ét.
- På erhvervsuddannelsernes grundforløb stiger frafaldet med afstanden, mens det falder på hovedforløbet.
- Afstand har gennemsnitligt ikke en betydning for søgning, men når unge først har påbegyndt en uddannelse, spiller afstand en stor rolle for, hvorvidt uddannelsen gennemføres.
- Højere rejseomkostninger øger risikoen for frafald og ligeledes gør det sig gældende, om eleven skal foretage mange skift med offentlig transport.
- Lokale forskelle i infrastruktur kan dermed have en effekt på både søgning og frafald.